

Puerto de San Isidro

Vanaf de stad León kun je via de snelweg (*autopista*) recht naar het noorden de hoofdstad van Asturië, Oviedo, bereiken. Maar het is aantrekkelijker om een meer oostelijk gelegen route te nemen via Boñar, langs het stuwmeer in de rivier de Porma en iets voorbij Puebla de Lillo linksaf richting Puerto de San Isidro. Aan de zuidkant van de waterscheiding stijgt de weg geleidelijk om op 1350 meter boven zeeniveau voorbij het Lago de Isoba in het dorp Isoba uit te komen. Iets verderop is via een onverhard weggetje het Lago Ausente te bereiken.



Deze meertjes hebben een glaciële oorsprong (gletschermeertjes) en vooral Lago Ausente op 1700 meter is daar een schitterend voorbeeld van.

De weg vervolgens kom je na een kilometer van Isoba uit op de een bergpas, de Puerto de San Isidro (1520 m). Deze ligt op de grens

van de provincie León en Asturië. Dit gebied is al vanaf eind zeventiger jaren een skigebied, wat het landschap zoals te doen gebruikelijk de nodige schade toe heeft gebracht. Vanaf de pas gaat het even geleidelijk naar beneden, maar al gauw daal je via een groot aantal haarspelden af tot 650 meter. Aan weerszijden rijzen steile rotswanden van kwartsiet op. Het eerste dorp na de pas is Felechosa dat veertig jaar geleden al populair was als vakantieoord bij de wat rijkere Spanjaarden uit Oviedo en Madrid en dat nu natuurlijk profiteert van het wintersporttoerisme.





Felechosa is een mooi voorbeeld van hoe een dorp dat rond 1950 nog zo arm als de mieren was, er nu goed uitziet en toch zijn Spaanse karakter niet heeft verloren zoals zoveel plaatsen aan de oostkust waar de opmars van het massatoerisme begon.



De in de regio beroemde *Parador de Felechosa*, ooit een privélandhuis, gebouwd door een Amerikaan voor zijn Spaanse geliefde werd in 1952 ingericht als hotel-restaurant en is door de familie Tejón in twee generaties omgetoverd in een elegante gelegenheid waar je op grootse wijze bruiloften (bodas) kunt vieren en genieten van typische Asturiaanse gerechten als *Fabada* en *Sidra* kunt drinken.

Fabada is een witte bonenschotel waarin chorizo, morcilla (Spaanse bloedworst), ham, spek, uiten en knoflook worden verwerkt. Een boerengerecht dat past bij het tamelijk frisse klimaat van de streek. *Sidra* is vergelijkbaar met de Franse en Engelse cider, maar is altijd wat troebel en wordt vanuit een hooggehouden fles op de rand van een breed glas geschonken zodat het goed schuimt.



Karakteristiek, maar aan het verdwijnen, is de *hórreo* (*horru* in het Asturiaans), een schuur op poten voorzien van platte stenen die de ratten weghouden van het graan en andere levensmiddelen. De historie van de *hórreo* is oud en hij bestond zeker ten tijde van de Romeinse overheersing. Maar misschien is deze bouwtechniek al veel ouder. Archeologische resten van vergelijkbare bouwwerken zijn gevonden in Frankrijk, Duitsland en Italië. Rondlopend in Asturiaanse dorpen kom je nog wel eens zo 'n *hórreo* tegen, soms verdwaald tussen de nieuwbouw.

De naam Asturias heeft Keltische wortels. De Astures, inwoners van de streek voordat de Romeinen invielen, woonden aan de oevers van de Astura, de huidige rivier Esla. Astura komt van het Keltische "*stour*" dat rivier betekent. Asturië betrad de historie toen het in de jaren 29 tot 19 BC door de Romeinen werd bezet, die een begin maakten met de mijnbouw (met name gouderts). In de zesde eeuw werd Asturië bezet door de Sueven en Visigoten die op hun beurt werden aangevallen door de Moren. Pelayo, een Visigoot, wist de Moren bij Covadonga te verslaan en Asturië kreeg de facto zelfstandigheid. Later waren het de koningen van Asturië die de stoot gaven tot de *Reconquista* (herovering van het gebied op de Moren).



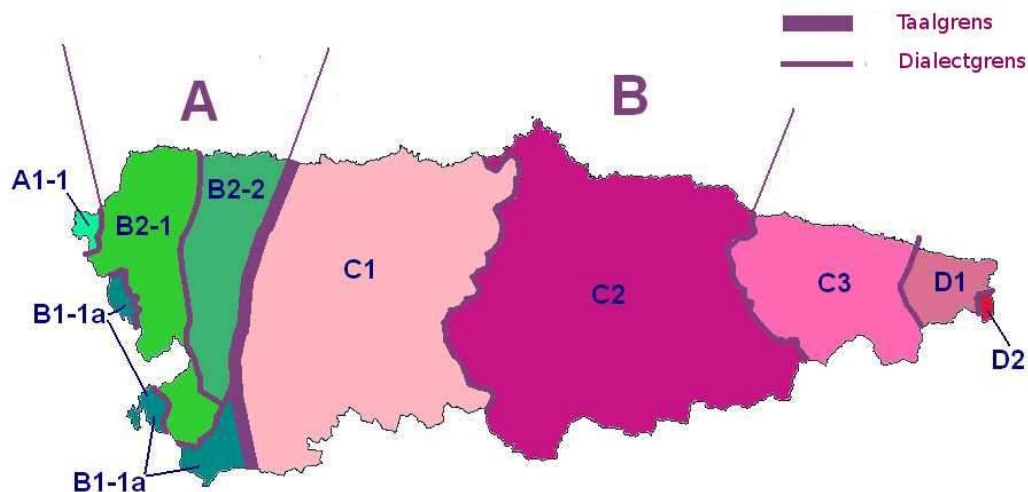
Covadonga is een plaatsje in de bergen van Asturië waar het *Sanctuario* en de tombe van Pelayo de herinnering bewaren aan de slag met de Moren. Covadonga maakt deel uit van het Nationaal Park van de Picos de Europa. Vlakbij het dorpje (ongeveer 70 inwoners en op 257 meter boven zee-



niveau) liggen de meertjes van Covadonga: het lago Ercina en het lago Enol.

Asturië kent, net als het Baskenland en Catalonië een streektaal, het *Bable*. Het gebruik ervan wordt conform het statuut van de Autonome regio (Autonomía) krachtig bevorderd. Men gaat nog niet zover als in Friesland waar het onderwijzen van de streektaal en het gebruik in sommige situaties verplicht is gesteld, maar het scheelt niet veel. Probleem in Asturië is dat er tien verschillende dialecten worden gesproken, waarvan er vijf tot het Galicisch (Gallego) behoren: het Fala-Bable. En bij dit alles dient bedacht te worden dat zeventien procent van de Asturiaanse bevolking het Bable als moedertaal heeft, twintig procent tweetalig is en de rest alleen Spaans spreekt.

Talen en dialecten van Asturië



- A. Galicische groep
 A1-1. Centraal Galicisch (Fonsagrada, Courel en Bierzo subzone. Fonsagrada en Cervantes micro-subzone)
 B1-1a. Oost Galicisch
 EONAVIAN:
 B2-1. Oost Galicisch (A Veiga, Ozcos en Ibias subzone)
 B2-2. Oost Galicisch (Salave, Coaña en Boal subzone)
- B. Asturiaanse groep
 C1. West Asturiaans
 C2. Centraal Asturiaans
 C3. Oost Asturiaans
 D1. Cantabrisch
 D2. Montañese (Santander)

Willem Peeters, 30 januari 2009